

Õpetajakoolituse üliõpilaste ja koolipraktikat juhendavate õpetajate uskumused õpetamisest

Age Salo

juhendajad

Krista Uibu, Aino Ugaste, Helena Rasku-Puttonen

Innovatsioon ja traditsioon hariduses

Tallinn, 16.04.2015

Uskumused õpetamisest

- on õpetaja õpetamiskogemusele toetuv personaalsete teadmiste vorm õpilaste, õppimise, klassiruumi ja õpetatava materjali kohta (Kagan, 1992).
- kujunevad kindlas sotsiaalses kontekstis (Fives & Buehl, 2012; Pajares, 1992).
- mõjutavad valmisolekut rakendada uusi õpetamistegevusi (Tatto & Coupland, 2003).

Üliõpilaste uskumused õpetamisest

Uskumusi kujundavad:

- **üliõpilaste oma õppimiskogemus** (Thomson, Turner, & Nietfeld, 2012);
- **koolipraktikat juhendava õpetaja uskumused õpetamisest** (Valcke, Sang, Roths, & Hermans, 2010);
- **isiklik õpetamiskogemus** (Ng, Nicholas, & Williams, 2010).

Õpetajate ja üliõpilaste uskumused

SARNASED

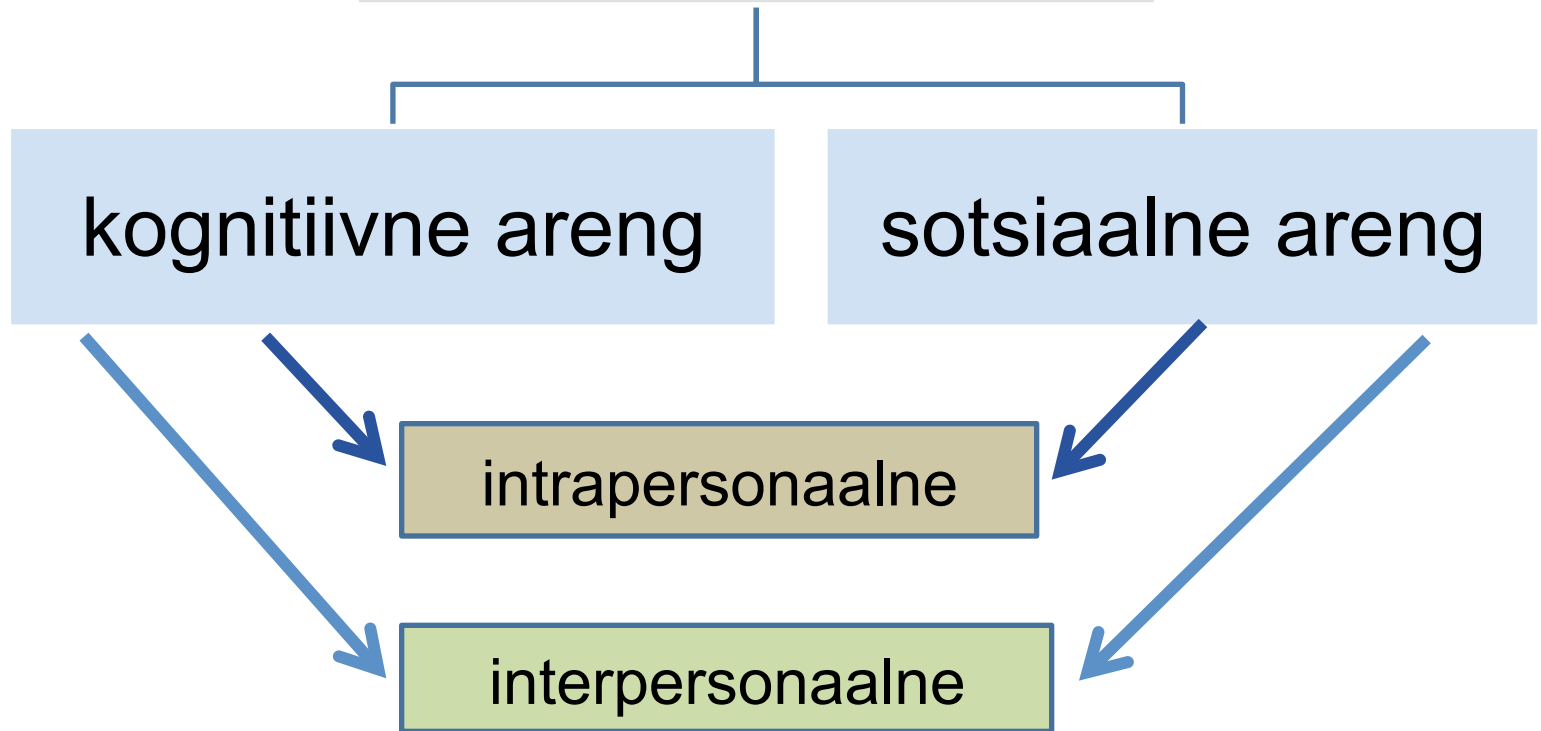
- **koostööle suunatud õpetamistegevused** (Wilke & Losh, 2008)
- **õpetamistegevuste varieerimine** (He & Levin, 2005)

ERINEVAD

- **teadmiste ülekandmisele suunatud õpetamistegevused** (Sandholtz, 2011)
- **sotsiaalsete oskuste arendamine** (de Vries, van de Grift & Jansen, 2014)

õpetamistegevused

Eesmärk

võrrelda uskumusi õpilaste kognitiivse ja sotsiaalse arendamise eesmärkidest ja nende eesmärkidega seotud õpetamistegevustest:

- 1) erineva õpetamiskogemusega õpetajakoolituse üliõpilased ja koolipraktikat juhendavad õpetajad;
- 2) erineva üliõpilaste pedagoogilise praktika juhendamise kogemusega õpetajad.

Uurimisküsimused

Missugused on erinevused

1)üliõpilaste ja õpetajate uskumustes õpetamise eesmärkidest?

2)üliõpilaste ja õpetajate uskumustes õpilaste kognitiivse ja sotsiaalse arengu eesmärke toetavatest intra – ja interpersonaalsetest õpetamistegevustest?

3)üliõpilaste juhendamise kogemusega ja kogemuseta õpetajate uskumustes õpilaste kognitiivse ja sotsiaalse arengu eesmärkidest?

4)juhendamiskogemusega ja -kogemuseta õpetajate uskumustes õpilaste kognitiivset ja sotsiaalset arengut toetavatest õpetamistegevustest?

Valim ja protseduur

112 õpetajakoolituse üliõpilast

- 82,1 % õpetamiskogemusega
- Küsimustik täideti enne õpetajakoolitusprogrammi algust.

73 üliõpilaste koolipraktikat juhendavat õpetajat

- töökogemus 1- 5 a (16,4%); 6 – 21 a (47,9%); üle 21 a (35,7%)
- 75,3% üliõpilaste juhendamise kogemusega
- Küsimustik täideti innovatsioonikoolide õpetajate koolituse algul.

Küsimustik (1)

Kognitiivne areng	10 inter- ja intrapersonaalseid õpetamistegevusi kirjeldavat lause algust*	→	10 õpetamise eesmärki **
Sotsiaalne areng	7 inter- ja intrapersonaalseid õpetamistegevusi kirjeldavat lause algust	→	8 õpetamise eesmärki

* Õpetamisel pean oluliseks lahendada koos õpilastega ülesandeid, et

** ... treenida meelespidamist

Küsimustik (2)

	Kognitiivne areng	Sotsiaalne areng
Eesmärgid	mehaaniline omandamine ($\alpha = .76$) rakendamine ($\alpha = .75$) üldistamine ($\alpha = .83$)	iseseisvus ($\alpha = .75$) refleksioonioskus ($\alpha = .72$) sotsiaalne kompetentsus ($\alpha = .61$)
Õpetamis- tegevused	intrapersonaalsed ($\alpha = .82$) Interpersonaalsed ($\alpha = .76$)	Intrapersonaalsed ($\alpha = .67$) Interpersonaalsed ($\alpha = .78$)

Tulemused (1)

Erinevused üliõpilaste ja õpetajate uskumustes õpetamise eesmärkidest

1. Üliõpilased väärtustasid mehaanilist õppimist enam kui õpetajad $F(4,184) = 4.98, p = .001, \eta^2 = .100$.
2. Erinevusi ei ilmenud üliõpilaste ja õpetajate uskumustes õpilaste sotsiaalse arengu eesmärkide osas.

Tulemused (2)

Erinevused üliõpilaste ja õpetajate uskumustes intra – ja interpersonaalsetest õpetamistegevustest

1. Üliõpilaste ja õpetajate uskumustes on erinevus õpilaste kognitiivse arengu eesmärkidest lähtuvate interpersonaalsete õpetamistegevuste osas $F(4, 180) = 3.06$, $p = .018$, $\eta^2 = .064$.
2. Õpetamiskogemusega üliõpilased eelistavad interpersonaalseid õpetamistegevusi enam kui kompetentsed (6-20 aastat õpetamiskogemust) õpetajad.

Tulemused (3)

Erinevused üliõpilaste juhendamise kogemusega ja kogemuseta õpetajate uskumustes õpilaste kognitiivse ja sotsiaalse arengu eesmärkidest

1. Juhendamiskogemusega õpetajad pidasid juhendamiskogemuseta õpetajatest olulisemaks
 - õpilaste sotsiaalse kompetentsuse arendamist
 $F(1,71) = 6.01, p = .017, \eta^2 = .078$
 - õpilaste reflektiivsete oskuste arendamist
 $F(1,71) = 5.27, p = .025, \eta^2 = .069$
2. Erinevusi ei ilmenud uskumustes õpilaste kognitiivse arengu eesmärkidest.

Tulemused (4)

Erinevused üliõpilaste juhendamise kogemusega ja kogemuseta õpetajate uskumustes õpilaste kognitiivset ja sotsiaalset arengut toetavatest õpetamistegevustest

1. Juhendamiskogemusega õpetajad eelistavad enam õpilaste sotsiaalse arengu eesmärkidele suunatud interpersonaalseid õpetamistegvusi $F(1,71) = 5.99, p = .017, \eta^2 = .078$.
2. Erinevusi ei leitud juhendamiskogemusega ja – kogemuseta õpetajate uskumustes õpilaste kognitiivset arengut toetavatest õpetamistegevustest.

Järeldused (1)

- Paljud üliõpilased tähtsustavad faktide õpetamist ning meeldejätmist (Sandholtz, 2011).
- Õpetamiskogemus võib mõjutada üliõpilaste uskumusi õpetamisest (Ng, et al., 2010).
- Üliõpilased pidasid võrreldes õpetajatega olulisemaks õpilaste omavahelist koostööd toetavaid õpetamistegevusi (Ng, et al., 2010).
- Üliõpilaste juhendamise kogemusega õpetajad usuvad enam vajadusse toetada õpilaste sotsiaalset arengut.

Järeldused (2)

Edasist uurimist vajaks

- õpetajakoolituse üliõpilaste ja neid juhendavate õpetajate uskumused õpilaste sotsiaalsete oskuste arendamisest.
- millised on seosed koolipraktikat juhendavate õpetajate uskumuste ja nende tegeliku õpetamise vahel.

Kasutatud allikad (1)

De Vries, S., van de Grift, W. J.C.M., & Jansen, E. P. W. A. (2014). How teachers' beliefs about learning and teaching relate to their continuing professional development. *Teachers and Teaching: theory and practice*, 20, 338–357.

Fives, H. and M. Buehl. (2012). Spring Cleaning for the “messy” construct of teachers' beliefs: What are they? Which have been examined? What can they tell us? In *APA Educational Psychology Handbook: Volume 2*, edited by K.R. Harris, S. Graham, and T. Urdan, 471–499. Washington: American Psychological Association.

He, Y., & Levin, B. B. (2008). Match or mismatch? How congruent are the beliefs of teacher candidates, cooperating teachers, and university-based teacher educators? *Teacher Education Quarterly, Fall*, 37–55.

Kagan, D. M. (1992). Implications of research on teacher belief. *Educational Psychologist*, 27(1), 65–90.

Ng, W., Nicholas, H., & Williams, A. (2010). School experience influences on pre-service teachers' evolving beliefs about effective teaching. *Teaching and Teacher Education*, 26(2), 278–289.

Kasutatud allikad (2)

Pajares, F. (1992). Teachers' beliefs and educational research: Cleaning up a messy construct. *Review of Educational Research*, 62(3), 307–332.

Sandholtz, J.H. (2011). Preservice Teachers' Conceptions of Effective and Ineffective Teaching Practices. *Teacher Education Quarterly* 38, 27–47.

Tatto, M. T., & Coupland, D. B. (2003). Teacher education and teachers' beliefs. In J. Raths & A.C. McAninch (Eds.), *Teacher beliefs and classroom performance: The impact of teacher education* (pp.123–181). Greenwich, Connecticut: Information Age Publishing.

Thomson, M. M., Turner, J. E., & Nietfeld, J. E. (2012). A typological approach to investigate the teaching career decision: Motivations and beliefs about teaching of prospective teacher candidates. *Teaching and Teacher Education*, 28, 324–335.

Valcke, M., G. Sang, I. Rots, and R. Hermans. (2010). Taking prospective teachers beliefs into account in teacher education. In *International encyclopedia of education* 3rd ed. edited by E. Baker, B. McGaw, and P. Peterson, 622–628. Oxford, UK: Elsevier.

Wilcke, R. A., & Losh, S. C.: (2008). Beyond belief: Preservice teachers' planned instructional strategies. *Action in Teacher Education*, 30(3), 64–73.

Täna tähelepanu eest!